МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
КІРОВОГРАДСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА
УКРАЇНСЬКА СПІЛКА ГЕРМАНІСТІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ
АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ГЕРМАНІСТІВ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ ПЕРЕКЛАДУ

30-річчю факультету іноземних мов
присвячується

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Studia in honorem

Серія:
Філологічні науки
(мовознавство)

Випуск 116

Кіровоград – 2013

ББК 81.2(3)
Н 34

Наукові записки. – Випуск 116. – Серія: Філологічні науки (мовознавство) – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – 658 с.

ISBN 966-8089-24-3

До наукових записок увійшли статті, присвячені дослідженню актуальних питань теорії та практики перекладу, прикладної лінгвістики, термінознавства та мовних картин світу.

Збірник розрахований на наукових працівників, викладачів, студентів філологічних факультетів, а також учителів-словесників.

Друкується за ухвалою вченої ради Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
(протокол № 7 від 28.01.2013 року).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

1. Олег Семенюк	– доктор філологічних наук, професор (відповідальний редактор).
2. Григорій Клочек	– доктор філологічних наук, професор.
3. Болеслав Кучинський	– кандидат філологічних наук, професор.
4. Василь Лучик	– доктор філологічних наук, професор.
5. Володимир Манакін	– доктор філологічних наук, професор.
6. Василь Марко	– доктор філологічних наук, професор.
7. Володимир Панченко	– доктор філологічних наук, професор.
8. Валентина Паращук	– кандидат філологічних наук, професор.
9. Василь Ожоган	– доктор філологічних наук, профессор.
10. Олег Поляруш	– кандидат філологічних наук, професор.
11. Олена Семенець	– доктор філологічних наук, професор.
12. Олександр Білоус	– кандидат філологічних наук, професор (відповідальний за випуск).

ISBN 966-8089-24-3

Статті подано в авторській редакції.

© Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2013

Специфічну зону являє собою безеквівалентність – наявність нульового денотата, семантичний пропуск [Див.: 1: 3], або лакуна. Явища лакунарності становлять особливий інтерес у з'ясуванні мовної картини світу: слушно говорять, що лакуни зберігають нашу мову живою як життя [Див.: 7: 59]. У лексичному масиві східнослов'янських мов лакунарність передовсім властива етнокультурним концептам.

На завершення зазначимо, що в картинах світу, відображених у семантиці лексичних корелятів близькоспоріднених мов, частіше спостерігаються часткові розходження, які формують не чітко виражену асиметрію, а радше дисиметрію в осмисленні та конфігурації спільних сем, розбіжності в їхньому групуванні у складі співвідносних лексем, диференціацію відтінкових, периферійних значень, що реалізуються в умовах контекстного оточення і є прихованими при «одномовному» підході, виявляючись лише завдяки інструментарієві порівняння. Слід зважити також і на процеси уніфікації картин світу в мовах, пов'язаних близькою генетичною та структурною спорідненістю, внаслідок активізації взаємовпливів у ситуації їхнього щільного контактування.

Проблема потребує подальшого поглибленого аналізу на основі систематизації більш широкого матеріалу, який має охопити значні частиномовні обсяги лексичного складу, його предметно-тематичне розмаїття та з'ясувати функціональні характеристики.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Анохіна Т.О. Лінгвокогнітивні аспекти лакунарного позначення / Т.О. Анохіна // Проблеми зіставної семантики: збірник наукових статей. – Вип. 10 [відп. ред. А. В. Корольова]. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2011. – Ч. 2. – С. 3-8.
2. Гудавичюс А. Структурный и когнитивный аспекты в сопоставительной семасиологии / А. Гудавичюс // Мова. Людина. Світ : До 70-річчя професора М. П. Кочергана: збірник наукових статей [відп. ред. О. О. Тараненко]. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2006. – С. 193-203.
3. Гумбольдт В. фон. Язык и философия культуры / В. фон Гумбольдт. – М. : Прогресс, 1985. – 210 с.
4. Ильин В. В. Язык. Понимание. Культура / В. В. Ильин // Язык и культура: Факты и ценности. К 70-летию Ю. С. Степанова [отв. ред. Е. С. Кубрякова, Т. Е. Янко]. – М. : Языки славянской культуры, 2001. – С. 267-272.
5. Колшанский Г. В. Объективная картина мира в познании и языке / Г. В. Колшанский [отв. ред. А. М. Шахнарович]. – М.: Наука, 1990. – 103 с.
6. Кошман И. Н. К вопросу об особенностях картины мира (на материале русских публицистических текстов Украины / И. Н. Кошман // Лексико-грамматические инновации в современных славянских языках: V Междунар. научн. конф. (Днепропетровск, ДНУ им. Олеся Гончара, 7-8 апреля 2011 г.): материалы / сост. Т. С. Пристайко. – Д.: Нова ідеологія, 2011. – С. 182-184.
7. Кузнецова Э. В. Лексикология русского языка / Э. В. Кузнецова. – М. : Высш. шк., 1989. – 152 с.
8. Словарь белорусского наречия, сост. И. И. Носовичем. – СПб. : Изд-во Императорской Академии наук, 1870. – 756 с.
9. Словарь русского языка: в 4 т. [2-е изд., испр. и доп.] – М. : Русский язык, 1981-1984.
10. Словарь української мови / упор. Б. Грінченко: в 4 т. – К. : Вид-во АН УРСР, 1958-1959 (надруковано з вид. 1907-1909 рр. фотомеханічним способом).
11. Словник української мови: в 11 т. – К. : Наукова думка, 1970-1980.
12. Стеванович Р. И. Отражение «принципа наглядности» в ментальной сфере (на материале русского и английского языков) / Р. И. Стеванович // Е. Ф. Карский и современное языкознание : материалы XII междунар. науч. чтений (Гродно, 20-21 мая 2010 г.) / ГрГУ им. Янки Купалы [редкол.: М. И. Конюшкевич (гл. ред.), А. В. Никитевич]. – Гродно : ГрГУ, 2011. – С. 195-200.
13. Тлумачальны слоўнік беларускай мовы: у 5 т. – Мн. : Галоўная рэдакцыя Беларускай Савецкай Энцыклапедыі, 1977-1984.
14. Українсько-російський словник: у 6 т. – К. : Вид-во АН УРСР, 1953-1963.
15. Щерба Л. В. Опыты лингвистического толкования стихотворений. I. «Воспоминание» Пушкина // Л. В. Щерба. Избр. работы по русскому языку. – М. : Учпедгиз, 1957. – С. 26-44.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Людмила Бублейник – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Волинського інституту економіки та менеджменту.

Наукові інтереси: зіставне вивчення мов, перекладознавство, мова художньої літератури.

ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ВИМІР НОМІНАЦІЙ СТИХІЇ ЗЕМЛЯ

Олександр КОЛЕСНИК (Чернігів, Україна)

У статті розглянуто лінгвокультурні особливості номінацій концепту-міфологеми ЗЕМЛЯ. Особливу увагу приділено етимологічним паралелям і лінгвоконцептуальному підґрунтю відповідних мовних знаків.

Ключові слова: номінація, міфологічний простір, стихія, знак, модель.

The article tackles linguo-cultural peculiarities of language units verbalizing the mythic concept EARTH. Special attention is paid to etymological correlations and linguo-conceptual premises of the corresponding designation units.

Key words: designation, mythic space, element, sign, model.

Сфери буття, що є джерелом переосмислюваних мовними особистостями інформації, мають різний ступінь досяжності для сприйняття та рефлексії. У міфологічних традиціях сфера непізнаного й неосяжного, що впливає на життя пересічних осіб, зазвичай визначається як САКРАЛЬНА [7]. ***Актуальним*** є інтегративне дослідження одиниць неспоріднених мов, що вербалізують складники відомої нам реальності та царини ірраціонального, міфічного, різноманітні типи енергій, що детермінують спосіб буття людини у світі, її орієнтацію у світі [5] і навігацію у сценарних взаємодіях у контексті міжсистемних відносин. Зокрема, окрема увага приділяється номінаціям стихії ЗЕМЛІ як утілення матеріального начала в житті та картинах світу європейських лінгвоспільнот. Основою такого дослідження є теорія міфологічно орієнтованого семіозису, що враховує функціонування елементів міфологічного простору як базових операторів, крізь призму котрих відбувається інтерпретація людиною вхідних сигналів, розбудова картин світу, образів альтернативних світів тощо [1].

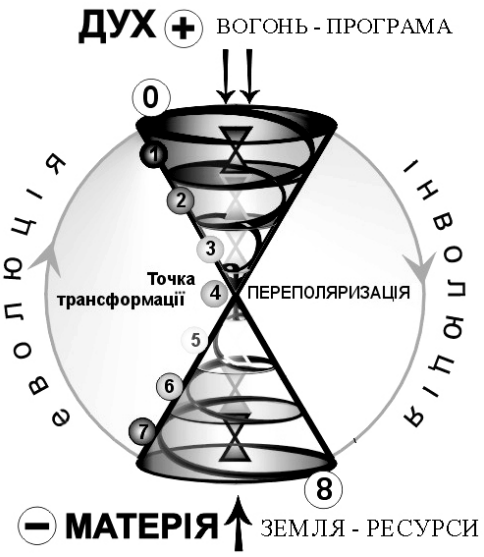

Стихія ЗЕМЛЯ та її вербалізатори становлять один з чотирьох вимірів енерго-інформаційних взаємодій, організованих у вигляді ієрархічної опозиції ЗЕМЛЯ :: ВОГОНЬ і синергетичної опозиції ПОВІТРЯ :: ВОДА. В.Н. Топоров наголошує на спорідненості арм. *erkin "*небо" і *erkir* "земля" що співвідносяться з с *erku* < і.є. *duuō* та відзначає, що основою такої номінації є розуміння двоїстості світу, відголоском котрого є уявлення про Небо-батька і Землю-матір як передумову розвитку світу з первісної єдності [8:321]. Подібна опозиція, за умови доповнення третім перехідним складником, становить основу вертикальної осі енерго-інформаційних взаємодій у Всесвіті, а в антропоцентричному світі – своєрідну Вісь Духу, канал зв'язку людини й мовних колективів з надсистемною сакральною сферою, семіосферою як інформаційною "базою даних" тощо (Рис. 1).

Рис.1. Стихія ЗЕМЛЯ в енерго-інформаційниз взаємодіях

Специфіка енергій, ототожнюваних зі стихією ЗЕМЛІ, відображена в етимології відповідних мовних знаків. Аналіз етимологічних паралелей засвідчує типологічну близькість вербалізованих уявлень пор ЗЕМЛЮ і НИЗ: укр. *земля*, рос. *земля*, блр. *зямля*, пол. *ziemia*, чес. *země*, дслв. *земя*, *земля* < прслв. **zemja*, споріднене з лит. *žẽme* "земля", *žẽmas* "низький", лтс. *zeme* "земля", *zems* "низький", прус. *same*, *semme* "земля", *semmai* "низький", лат. *humus* "земля", *homo* "людина", англ. *humiliate* "принижувати" [18: 414–416]. Ці етимологічні кореляції дозволяють співвіднести концепт-міфологему ЗЕМЛЯ з нижньою частиною системи координат відомого часо-просторового континууму, опозицію до "верхньої" частини, джерела ВОГНЮ-програми, генерованої САКРАЛЬНОЮ СФЕРОЮ.

З огляду на універсальність діалектичних опозитарних системних взаємодій, ми ведемо мову про наявність енерго-інформаційної опозиції, втіленої засобами мовного коду, що проявляється як ВОГОНЬ (програма) :: ЗЕМЛЯ (ресурси). У даному випадку програма (як прагматична інтенція надсистеми) зумовлює характер ресурсів, необхідних для її виконання. Ці ресурси постають у вигляді часток, що є наслідком подрібнення, удару: англ. *earth,* д. англ. *eorðe*, н. *Erde*, двн. *Erda*, нл. *aarde*, д. півн. *ertha,* д. фриз. *erthe*, шв. *jord*, д.ісл. *jorð*, гот.*airþa* < герм. **erþo* < і.є. **ert*; пор. і. є. *er-, ar-* "рухатись" (герм. **ertho* < *i.є. *er-;* втім, *er(ə)* "зрушувати" [3: 248]), д.інд. *samara* "боротьба" + д.інд. *ṛtí-* "удар, напад", авест. *-ərəti* "енергія" [18: 327], що дозволяє уявити землю як "рухомі частки". Спорідненість з *ered-* "вологість" постає як передумова родючості [18: 334]. З урахуванням орієнтаційних

параметрів вказаних енергопотоків, можемо стверджувати, що стихія ЗЕМЛЯ, вербалізована в історичних варіантах мовних картин світу різних етносів, є геомагнітним полем планети, породженим матеріальними частками з різноманітними фізичними параметрами.

Відзначимо також полісемантизм і.є. *lendh-* "вільний простір, пустош, степ" > д.а., д. сакс. *land*, двн. *lant*, що розвинули значення "маєток, власна територія, країна", наприклад: *da zen Bvrgonden so was ir lant genant // si frvmten starchiv wnder sit in Etzelen lant* (…та земля звалась Бургундія. Багато чудес вони вчинили в землі Етцеля) [17: 5,4]. Типологічно *land* співвідноситься з ірл. *land, lann*, вал. *llan*, корн. *lan* < **land-hâ* "ділянка, подвір'я". Оскільки і.є. *lendh-* має також значення "волога, джерело, нирка, поперек, стегно" (пор. рос. *ляда* "низьке вологе місце, заросле лісом; місце, розчищене під ріллю", шв. діал. *linda* "рілля під паром", д. ісл. *lundr* "діброва", рос. *ляжка* [16: 203]) уявлення про ЗЕМЛЮ асоціюються з "родючістю, народженням" (Земля-Мати; антропоморфна перво-істота, з ніг якої твориться земля; нижній / підземний вологий світ у різних космогонічних моделях), що набувають аксіологічного забарвлення "свій, близький, рідний". У цьому контексті прокоментуємо традиційне міфологічне уявлення про ЗЕМЛЮ як МАТІР. Первісна матерія як пасивне жіноче начало, в платонівському розумінні, впорядковується активною чоловічою програмою і структурує простір буття. Класичним проявом віддзеркалення такого уявлення у мові є паралель лат. *materia (materies)"*матерія"' – *mater "*мати" (пор. також *matrix*), у дзеркалі котрої ймовірною видається гіпотеза стосовно випадіння табуїстичного *-r* у гот. *aiþei* "мати", оскільки гот. *airþa* – "земля" [4: 117]. Наявність подібних номінацій дозволяє виокремити концептуальну модель ЗЕМЛЯ – МАТИ: *hyne foldbuend swiðe ondrædað* (його страшенно бояться діти землі) [10:2274-2275], *И потом, менять что-то в себе пристало мужчине, а вовсе не женщине. И даже последний дурак способен это уразуметь, просто посмотрев сперва на Мать Землю, а потом на Отца Небо….. Если же земной лик начинает морщиниться, утрачивая или обретая новые реки и горы, – это значит, что с Матерью Землей и вовсе беда…* [6: 127].

Значення першооснов, що віддзеркалюють міфологічно орієнтовану інтерпретацію сутності стихії ЗЕМЛЯ, визначають атракторні траєкторії ре-інтерпретації цього феномену мовними особистостями у різні історичні епохи. Етнокультурні еліптизовані тексти, закодовані у інтрішній формі номінацій ЗЕМЛІ, засвідчують наявність асоціативної мережі уявлень про цю стихію. На противагу активній завнішній енергії (стихії ВОГНЮ), що відносно антропоцентричного світу надходить згори, ЗЕМЛЯ є пасивним джерелом першоелементів, що осмислюється у термінах концептуальної метафори ЗЕМЛЯ – КОНТЕЙНЕР: pꝛıꝺ o pꝛıꝺꝛet ẏ // pan ẏm ꝺigonet. (з грунту й землі мене зробили) [11: 159-160], *Неведомый мастер долго варил чистое железо с жирным черным камнем, вынутым из земли* [6:31]. ЗЕМЛЯ здатна до трансформацій, набір прототипових операцій котрих, втім, переважно обмежується ПОГЛИНАННЯМ, пор.: *There Whitecloaks charged and died as the earth opened in fire beneath their horses' hooves*. [14: 436], *when the whole face of the earth had been changed* [15: 3], *Милосердная земля схватила его за ноги и быстро втянула в себя. Мать-Земля всегда жалеет детей, даже самых негодных* [6: 18] (ЗЕМЛЯ – ЖИВА ІСТОТА / ПАСИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ).

Оскільки матеріальний світ є наслідком реалізації програми, "запущеної" сакральною серою, у текстах вербалізовані уявлення про створення землі (божеством-деміургом, або унаслідок вбивства істоти-першопредка на зразок велетня Іміра або Пуруші), пор. ЗЕМЛЯ – ВИТВІР: оскільки *Ár var alda,// þat er ekki var, // var-a sandr né sær* (на початку часів не було в світі ані піску ані моря) [21: 4], то *Áðr Burs synir // bjöðum of ypptu //, þeir er Miðgarð mæran skópu* (доки Бора сини не підняли землі, ті, що створили славний Мідгард [21: 5], після чого þeir *mannlíkun // mörg of gerðu // dvergar í jörðu,//sem Durinn sagði*. (карлики багато з глини зліпили людских образів, як звелів Дурин) [21:10], *þeir er sóttu // frá salar steini // Aurvanga sjöt // til Jöruvalla* (вони з'явились з каміння землі, прийшли крізь болото до поля піску) [21:14]; пор також: *se ælmihtiga eorðan* worhte (Всемогутній створив землю) [10: 92]**,** Iolỽn i ri a greỽẏs nef ac eluẏꝺ. (королю, що створив небо та землю) [9: 195].

Наступні концептуальні моделі є основою номінацій ЗЕМЛІ як матеріальної основи буття, маркеру фізичного простору, аналогу СВІТУ: *habitation set within the vast spaces of the*

World, which the Elves call Arda [20:4]. Таке розуміння стихії узгоджене з моделлю ЗЕМЛЯ – ЗАМКНЕНИЙ ПРОСТІР / ПОДВІР'Я: *manigre mægþe geond þisne middangeard* (багатьом племенам у цій серединній землі) [10:75], *æfre mærða þon ma middangeardes* (мав більше здобути в серединній землі) [10: 504], *þæt he ne mette middangeardes // eorþan sceata* (цього ну зустрічав у серединному світі, у звичаях землі) [10: 751–752], *ece eorðreced innan healde* (вічно тримала ту арку на землі) [10: 2719], *ofer eormengrund oþer nænig // under swegles begong selra nære* (в земній царині, під склепінням неба, іншого звитяжного не знайти було) [10: 859–860]. У широкому розумінні, ЗЕМЛЯ охоплює уявлення про певний континуум, параметричні властивості котрого передбачають існування у матеріальному вигляді: *Души тех, за кого отомстили, смогут воплотиться вновь и жить на земле* [6: 9].

За умови метонімічного переносу ЗЕМЛЯ як орієнтаційний маркер постає джерелом ознаки-еталону "земний", "той, що належить до відомої реальності" : *þone synscaðan // ænig ofer eorþan irenna cyst, // guðbilla nan, gretan nolde* (ту грішну потвору жоден з клинків, зроблених на землі, вразити не міг) [10: 801–803], *þæt wæs foremærost foldbuendum* (найкрасивіший серед земних істот) [10: 309], A*ch aon rud, cha robh i airson gu'm biodh cuid no còmhradh aice ri neach beò do shluagh coitcheann an t-saoghail*. (Та по-перше, жінка не хотіла, або Деірдіре мала справу чи розмовляли з будь-ким із земних істот [12: II,12]. Зазначена концептуальна модель породжує концептуальну структуру ЗЕМЛЯ – ОЗНАКА (маркер міфічної / хтонічної істоти, або людини – як охоронець землі, ВОЛОДАР): *ða sio wund ongon, // þe him se eorðdraca ær geworhte* (почала рана, що йому наніс земляний дракон) [10: 2711–2712]. На відміну від земного володаря, "модератором" власне стихії ЗЕМЛЯ постає БОЖЕСТВО – істота надистемного плану: *Aulë has might little less than Ulmo. His lordship is over all the substances of which Arda is made. … His are the gems that lie deep in the Earth and the gold that is fair in the hand, no less than the walls of the mountains and the basins of the sea* [20:8].

Аксіологічного переосмислення модель ЗЕМЛЯ – КРАЇНА набуває при акцентуації ознаки спільності: *healsbeaga mæst // þara þe ic on foldan gefrægen hæbbe* (найшляхетніша з прикрас, що я бачив на землі) [10: 1195–1196], що при подальшому переосмисленні набуває додаткового аксіологічного навантаження ЗЕМЛЯ →(МАТИ / РІД = ЦІННІСТЬ) → КЛЯТВА: *agus gu'n d' thug e bòid air an talamh a ta fodha*, (і він поклявся землею, що під ним) [12: III, 10], *Любопытный Зуйко (с которого взяли страшную – ешь землю! – клятву молчать об увиденном) притащил за руку деда* [6:117].

ЗЕМЛЯ як орієнтаційний маркер окреслює координати суб'єкта при його переміщенні, зокрема, в ієрархічному (вертикальному) вимірі: *þæt he on hrusan ne feol* (на землю не впав) [10:773], *þæt hit on eorðan læg* (що він лежав на землі) [10: 1532]. Цей маркер задає параметри сценарію ПОДОРОЖ як переміщення між пластами реальності, сконфігурованих відповідно до специфіки їхніх складників, або між альтернативними реальностіми: *І я прощаюсь з небесами, Пора спуститись до землі* [2: 6, 20], *Повіяв вітр з руки Енею, // Простивсь сердешненький з землею* [2: 2, 73], *Nam seith ny dyrreith o Gaer Sidi* (Except seven none rose up from the Fortress of the Mound) [19: 10]. Номінації ЗМЕЛІ втілюють концептуальну позицію [тут / зараз] на противагу [там / тоді], що стосується як власне локативних ознак денотатів, так і їхніх онтологічних параметрів енерго-інформаційного характеру, пор.: , *agus a bu shuairce mein eadar ùir agus adhar an Eirinn* (найніжнішого вигляду між небом і землею в Ерін) [12: II].

У свою чергу, ПОДОРОЖ за межі відомого світу в уявленнях представників архаїчних лінгвоспільнот асоціювалась зі СМЕРТЮ: *Chì mi 'n triùir bhràithre 's an cùl ri talamh* (я бачу трьох братів спинами на землі) [12: II] як наслідок "повернення до стихії" як до "вихідної бази даних".

Вербалізація взаємодії суб'єкта з певним сегментом хронотопу також здійснює відсилку до концепту ЧАС < "під час перебування на ЗЕМЛІ" = "протягом життя": *Gif ic þonne on eorþan owihte mæg þinre modlufan maran tilian,* (Чи я коли на землі зможу заслужити твою любов) [10: 1822–1823]; *gamol of geardum* (зістарений землею) [10: 265], *ða wæs winter scacen // fæger foldan bearm* (відійшла зима, красиві були груди землі) [10: 1136–1137], *Hæfde ða forsiðod sunu Ecgþeowes // under gynne grund, Geata cempa* (життя на землі скінчилося б для

сина Екхтеов, володаря Гаутів) [10: 1550–1551]. В останньому випадку йдеться про "завершення часового циклу", тобто, СМЕРТЬ.

Нарешті, номінативні одиниці у текстах різних жанрів вербалізують модель ЗЕМЛЯ – ЕНЕРГІЯ : *Earth is one of the Five Powers that was strongest in men. When I picked out those rocks, she took me outside the town, and I was able to point right to an abandoned iron mine* [14: 398], *One was an affinity for metal. That came from Earth, one of the Five Powers few women had much strength in* [15: 326], *She shut her eyes and concentrated on the ring. It was stone, after all; Earth should give her some feeling for it* [15: 340], *She thinned one flow of Earth to finer than a hair, hoping the Halfmen could not sense so small a channeling, and wove it into the iron chain, into the tiniest bits of it* [15: 493], *She channeled Earth before she reached it, and when she pushed against the bars, the lock tore in half* [15: 720].

Отже, у германських, кельтських і слов'янських мовах ЗЕМЛЯ вербалізується як сукупність орієнтирів, що визначають стереометрію простору та у такий спосіб задають траєкторії руху потоків енергії в ньому. В універсальній моделі буття, котру складають відкриті системи різної етіології, ЗЕМЛЯ охоплює план ресурсів, що підбираються відповідно до мети / причини, визначеної опозитарним енергопотоком ВОГНЮ. Перспективним є виокремлення етноспецифічних рис вербалізації стихії ЗЕМЛЯ й зіставлення лінгвосеміотичних рис відповідних мовних знаків.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Колесник О.С. Міфологічний простір крізь призму мови та культури : Монографія / О. С. Колесник. – Чернігів : РВВ ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка, 2011. – 312 с.

2. Котляревський І. П. Твори / І.П. Котляревський. – [Передм. Є. С. Шабліовського, Б. А. Деркача]. – К. : Дніпро, 1980. – 311 с.

3. Левицкий В. В. Этимологический словарь германских языков / В. В. Левицкий. – Винница : Нова книга, 2010. – Т.1. – 610 с.

4. Маковский М.М. Этимологический словарь современного немецкого языка / М. М. Маковский. – М. : Азбуковник. – 2004. – 630 с. – (Слово в зеркале человеческой культуры).

5. Потапенко С. І. Орієнтаційний простір сучасного англомовного медіа-дискурсу (досвід лінгвокогнітивного аналізу) : автореф. дис. ... докт.. філол. наук : 10.02.04 / Сергій Іванович Потапенко; КНЛУ. – Київ, 2008. – 32 с.

6. Семенова М. Волокодав / Мария Семенова. – М. : Олма–Пресс, 1998. – 640 с.

7. Слухай Н.В. Лингвистика сферы сакрального : русская культурно-языковая традиция (введение) / Н. В. Слухай // Біблія і культура. – Вип. 10. – Чернівці : Рута, 2008. – С. 116 – 124.

8. Топоров В. Н. Исследования по этимологии и семантике / В. Н.Топоров. – Т. I : Теория и некоторые частные ее приложения. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – 816с.

9. Arymes prydein fawr. – [електронний ресурс]. – режим доступу : http://www.celtnet.org.uk/texts/llyfr_taliesin/prif_gyfarch.html

10. Beowulf. – [електронний ресурс]. – режим доступу : http://www8.georgetown.edu/departments/medieval/labyrinth/library/oe/texts/ a4.1.html

11. Cad Goddeu. – [електронний ресурс]. – режим доступу : http://www.celtnet.org.uk/texts/llyfr_taliesin/cad_goddeu_eng.html

12. Deirdire. – [електронний ресурс]. – режим доступу : www.dirdire.org.uk

13.Etymological Dictionary of Modern English / Ed. by D. Harper. [electronic resource]. – access mode : http://www.etymonline.com

14. Jordan R. The Great Hunt / Robert Jordan. – N.Y. : Tom Doherty Associates, 1991 – 736 p.

15. Jordan R.The Dragon reborn / Robert Jordan. – N.Y. : Tom Doherty Associates, 1992 – 704 p.

16. Kluge F., Mitzka W. Etymologischs Wörterbuch der deutschen Sprache . – 20 Aufl. / Bearb. von W. Mitzka. – Berlin : Walter de Gruyter, 1967. – 915 S.

17. Nibelungenlied, Das. – Stuttgart : Philipp Reclam, 2004.– 1045 S.

18. Pokorny J. Indogermanisches etymologisches Wörterbuch / Julius Pokorny. – Bd. 1–2. – Bern : Francke. – 1959. –1183 S.

19. Preiddeu Annwn. – [електронний ресурс]. – режим доступу : http://www.lib.rochester.edu/camelot/annwn.htm

20. Tolkien J.R.R. Silmarillion / J.R.R. Tolkien. – Boston; N.Y. : Houghton Mifflin Company, 1999. – 365 p.

21. Völuspá. – [електронний ресурс]. – режим доступу : http://norse.ulver.com/edda/voluspa.html

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Олександр Колесник – доктор філологічних наук, професор кафедри германської філології Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка.

Наукові інтереси: лінгвосеміотика, лінгвокультурологія, когнітивні студії, міфопоетика.

ЗМІСТ

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ, СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА МІЖКУЛЬТУРНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ. ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА.....3
HERTHA BRUNNER. LUTHER UND DIE DEUTSCHE VOLKSSPRACHE „DAS EDELST WERCK AM MENSCHEN IST, DAS ER REDEN KANN“ (MARTIN LUTHER) WIE DIE DEUTSCHE SPRACHE ZU DEM WURDE, WAS SIE HEUTE IST 3
СВІТЛАНА ДЕНИСОВА. ФУНКЦІЇ ПЕРЕКЛАДІВ БІБЛІЇ В ІСТОРІЇ ЛЮДСТВА.....9
МИКОЛА ЗИМОМРЯ, ХРИСТИНА ГАВРИЛЮК. КАРТИНА СВІТУ ТА ЇЇ КОЛЬОРИСТИКА У ПОЕМІ «ЕНЕЇДА» І.КОТЛЯРЕВСЬКОГО: ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ РЕАЛІЙ.....13
ALEXANDER KAPRANOV. ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE IN SWEDISH SELF-CONSTRUALS 18
ТАРАС КИЯК. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ (ВІХИ РЕТРОСПЕКТИВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ) 22
ЛАДА КОЛОМІЄЦЬ. РЕЦЕПЦІЯ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДІВ ПОЕЗІЙ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ІНТЕРНЕТ-ЧИТАЧАМИ (ОГЛЯД ЧИТАЦЬКИХ ВІДГУКІВ ТА КОМЕНТАРІВ).....27
LADA KOLOMIYETS. THE SURVEY OF ENGLISH-TO-UKRAINIAN LITERARY TRANSLATIONS IN THE NATIONAL RENAISSANCE PERIOD OF THE 1920 S -30 S.....34
ЕЛЕНА ПАНЧЕНКО. ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДА ВНУТРИЛИНГВИСТИЧЕСКОГО ЗНАЧЕНИЯ СЛОВА.....44
АЛЛА ПАСЛАВСЬКА. КАТЕГОРІЯ ЗАПЕРЕЧЕННЯ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ.....47
ВЛАОДИМИР ПРОХОРОВ. ПРАГМАТИКА РЕЧЕВЫХ СТЕРЕОТИПНЫХ АКТОВ И ПЕРЕВОД.....53
ANDRII SAVENETS. UKRAINIAN TRANSLATION STUDIES IN POSTCOLONIAL PERSPECTIVE: CHANCES AND CHALLENGES 57
ІРИНА СЕКРЕТ, ВАЛЕРІЯ ВЕЗОВИК. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНІВ В ГАЛУЗІ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....62
ВИЛЬГЕЛЬМ ФОН ТИМРОТ. ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДА В УГОЛОВНОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ ПО ДЕЛАМ ОБ ОРГАНИЗОВАННОЙ ПРЕСТУПНОСТИ (СЛУШАНИЯ В МЮНХЕНСКОМ ЛАНДГЕРИХТЕ В 2010—2013 ГОДЫ).....68
ОЛЕКСАНДР БІЛОУС. НАЗВИ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ: ГОЛОВНІ ЧИННИКИ ІДЕЙНО-ОБРАЗНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ОРИГІНАЛУ ТА ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ.....75
MBRIA KUSB. LA TRADUCTION COMME UNE PARTIE DE L'HISTOIRE DE LrESPACE CULTUREL.....80
ПЕТРО ОСИПОВ. ПЕРЕКЛАД: РЕМЕСЛО ЧИ МИСТЕЦТВО? (ЛІТЕРАТУРНИЙ ТЕКСТ У МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ) 85
ТЕТЯНА АНАНКО. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МАНІПУЛЯТИВНИХ СТРАТЕГІЙ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ 88
ТЕТЯНА АНДРІЄНКО. СТРАТЕГІЇ ВІДТВОРЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ В ПЕРЕКЛАДІ.....92
НАДЕЖДА БЕВЗ. СИНТАКСИЧЕСКИЙ ЗНАК КАК СТИМУЛЯТОР СМЫСЛООБРАЗОВАНИЯ В ПЕРЕВОДЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ ФИЛОСОФСКИХ ТЕКСТОВ 96
АНАСТАСІЯ ВАСИЛИК. РОМАН ЕМІЛІЇ БРОНТЕ “WUTHERING HEIGHTS” У ПЕРЕКЛАДІ МИХАЙЛА РУДНИЦЬКОГО (1933, ЛЬВІВ) (ДО ПИТАННЯ ПРО ВІДТВОРЕННЯ ХРОНОТОПУ) 99
ВІКТОРІЯ ВОСТРЕЦОВА. ЗАСТОСУВАННЯ ДОМЕСТИКАЦІЇ ТА ФОРЕНІЗАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ РІЗНИХ ТИПІВ.....103
ІГОР ГОНТА. СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ КОМПОЗИТИ-МЕТАФОРИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ 106
ОЛЕКСАНДР ГУМЕНЮК. ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ НАВІГАЦІЇ В ІНТЕРНЕТІ У ПЕРЕКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....110
ОЛЬГА ДЕМИДЕНКО. ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО КОЛОРИТУ В АНГЛОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДАХ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ КАЗОК.....115
ІЛОНА ДЕРІК. ПРОБЛЕМИ ВІДТВОРЕННЯ ОБСЦЕННОЇ ЛЕКСИКИ У ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ 119

OLEKSANDR YEMETS. THE STYLISTIC AND PRAGMATIC ASPECTS OF TRANSLATING PARADOX IN POETICAL TEXTS 122
PSYCHOLOGICAL MODEL OF TRANSLATION IN MULTILINGUAL SOCIETY..... 125
МАРІЯ ІВАНИЦЬКА. ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ПЕРЕКЛАДАЧА: ПОГЛЯД ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ) 129
OLEKSANDR KALNYCHENKO. UKRAINIAN TRANSLATION THOUGHT OF THE 1920S.....133
ДАР'Я КАСЯНЕНКО. ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ ЄС ТА ПЕРЕКЛАД.....141
ІННА КОВАЛИНСЬКА. КУЛЬТУРНИЙ ФОН ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ..... 146
ЗОЯ КОРНЄВА. ЕЛІПСИС ЯК ЗАСІБ СИНТАКСИЧНОЇ КОНДЕНСАЦІЇ У АНГЛІЙСЬКІЙ РОЗМОВНІЙ МОВІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ 149
СВІТЛАНА КРАВЕЦЬ. СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ СОЦІО-КУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ НА ПРИКЛАДІ МУЛЬТСЕРІАЛУ "СІМПСОНИ"..... 153
ВІКТОРІЯ КУЛИКОВА. СОЦІОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ ЯК ОДНА З ПРОБЛЕМ СУЧАСНОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА 158
НАТАЛІЯ ЛАЛАЯН. ЗАСТОСУВАННЯ ТРАНСФОРМАЦІЙ У ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ЙОЗЕФА РОТА «DAS FALSCHE GEWICHT») 162
ІГОР ЛАСКА. МЕТАФОРА ПЕРЕКЛАДУ ЯК ПОРТРЕТА-КОПІЇ У ФРАНЦУЗЬКОМУ ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧОМУ ДИСКУРСІ XVII СТ..... 165
ГЕЛЕНА ЛИСЕНКО, ЗІНАЇДА ЧЕПУРНА. ВИКОРИСТАННЯ ГРАМАТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ НІМЕЦЬКИХ ТЕКСТІВ В ГАЛУЗІ «ПОЛІГРАФІЯ»..... 169
АЛЛА МІЩЕНКО. ФУНКЦІЇ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ У СИСТЕМАХ ПАМЯТІ ПЕРЕКЛАДУ 173
ТЕТЯНА НЕКРЯЧ, РУСЛАНА ДОВГАНЧИНА. ВЕРТИКАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ ЯК ПЕРЕДУМОВА АДЕКВАТНОСТІ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ 178
CHRISTOPHER RUNDLE. THE RELATIONSHIP BETWEEN THE CENSORSHIP OF TRANSLATIONS AND OFFICIAL RACISM IN FASCIST ITALY 182
НАТАЛЬЯ РУДЕНКО. ПУБЛИЦИСТИЧЕСКАЯ СТАТЬЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ТЕМАТИКИ КАК ТИП ТЕКСТА: ФУНКЦИОНАЛЬНЫЙ И ПЕРЕВОДЧЕСКИЙ АСПЕКТЫ.....191
ОЛЕНА СЕЛІВАНОВА , АННА РОВИЦЬКА. ЛОКАЛИЗАЦИЯ В МЕЖЪЯЗЫКОВОМ ПЕРЕВОДЕ... 196
АЛЛА СІТКО. ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРАСТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ.....199
ОЛЬГА ГАЛЕМА, МАР'ЯНА СОЛТИС. СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ, ЇХ ЛЕКСИЧНІ, СИНТАКСИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ 203
БОГДАН СТАСЮК. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ В УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКОМУ ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ..... 207
МАРИНА ТАРНАВСЬКА. «ПОЛІФОНІЧНИЙ» ПІДТЕКСТ: ТРУДНОЩІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ (НА МАТЕРІАЛІ ОПОВІДАННЯ ДЖ.Д. СЕЛІНДЖЕРА "У ЧОВНІ").....211
МАРІЯ ТКАЧІВСЬКА. ЦИТАТИ З НАЦІОНАЛЬНИХ ЛІТЕРАТУР І ЇХ ПЕРЕКЛАД (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДІВ ТВОРІВ Ю.АНДРУХОВИЧА) 215
ГАЛИНА ФІНЧУК. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИХ ЛАКУН АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ 219
IRYNA FROLOVA, YAROSLAVA MANZHOS. AN INTEGRAL TRANSLATION APPROACH AS THE BASIS FOR THEMATIC ENGLISH-UKRAINIAN DICTIONARY OF LAW..... 223
ТЕТЯНА ЧРДІЛЕЛІ. ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРАГМАТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРЕЦЕДЕНТНОСТІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНОГО ГАЗЕТНОГО ДИСКУРСУ 232
ТЕТЯНА ШЛІХАР. ВАРІАТИВНІСТЬ ПЕРЕКЛАДУ ІНВЕКТИВНИХ МОВЛЕННЄВИХ АКТІВ НА ПРИКЛАДІ АНГЛОМОВНОЇ ДРАМИ XX СТОЛІТТЯ..... 236
СЕРГІЙ ЯНЧУК. ПРОБЛЕМИ ВІДОБРАЖЕННЯ ЛЕКСИКОНУ МИРОТВОРЧОСТІ У СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛАХ 240
НАТАЛІЯ АБАБІЛОВА, КАТЕРИНА ШАПОЧКА, ЮЛІЯ БОНДУР. ВІДТВОРЕННЯ ЕМФАТИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ В ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ 244
ЮЛИЯ АФОНИНА. СЕМАНТИЧЕСКИЕ СДВИГИ КАК КЛЮЧЕВОЙ ФАКТОР ПОЯВЛЕНИЯ «ЛОЖНЫХ ДРУЗЕЙ ПЕРЕВОДЧИКА» 250

ЗАРУЇ БАГРАМЯН. ВІДТВОРЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ СЕМАНТИКИ КОЛЬОРОНАЗВ У ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ (НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ ТОНІ МОРРІСОН "ПІСНЯ СОЛОМОНА") 253
ЄВГЕНІЯ БАРМІНА. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПРИ ВІДТВОРЕННІ ДЕБІТИВНОЇ МОДАЛЬНОСТІ У ПЕРЕКЛАДІ 257
ЛЕСЯ БЕСПАЛЬЧЕНКО. ПРОБЛЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА ГАРМОНІЗАЦІЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ФАХОВОЇ СУБМОВИ ЯДЕРНОЇ БЕЗПЕКИ 261
NADIIA BONDARIEVA. FUNCTIONING AND TRANSLATION OF ECONOMIC VOCABULARY IN PRESENTATION AND ADVERTISEMENT 265
ANNA HALAS. INTERPERSONAL RHETORIC OF DRAMATIC DIALOGUES IN TRANSLATION CONTEXT 269
НАТАЛІЯ ГОЛУБЕНКО. БАЗОВІ СКЛАДНИКИ КОНЦЕПТОСФЕРИ "АМЕРИКАНСЬКОГО ПІВДНЯ" В ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧОМУ РАКУРСІ 274
ІРИНА ГРИЦАЙ. ПЕРЕКЛАД МЕТАФОРИЧНИХ ТЕРМІНІВ, АБРЕВІАТУР І ТЕРМІНІВ З АНТРОПОНІМАМИ У ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ І ТЕЛЕПЕРЕДАЧАХ 278
СВІТЛАНА ДАНИЛІНА. ЕЛЕМЕНТИ ПАРОДІЙНОСТІ РОМАНУ ЧАКА ПАЛАНІКА «ЩОДЕННИК» ТА ЇХНЄ ВІДТВОРЕННЯ У ПЕРЕКЛАДАХ (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРЕКЛАДІВ РОМАНУ УКРАЇНСЬКОЮ І РОСІЙСЬКОЮ МОВАМИ) 282
БОГДАН ДОМОРОСЛИЙ. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДІЄПРИКМЕТНИКОВИХ ЗВОРОТІВ ТУРЕЦЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ 288
ОКСАНА ДІЖАК. ВІДТВОРЕННЯ МОВНИХ ЗАСОБІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ГУМОРУ Ч.ДІККЕНСА У ПЕРЕКЛАДІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ Ч. ДІККЕНСА "THE PICKWICK PAPERS" І ЙОГО УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ М. ІВАНОВА) 292
АЙНУР ЖАПАРОВА. ЛИНГВОПЕРЕВОДЧЕСКИЙ АНАЛИЗ КОГНИТИВНЫХ СТРУКТУР КОНЦЕПТОСФЕРЫ АНГЛИЙСКОГО РЕЧЕВОГО ЭТИКЕТА 296
ЯРОСЛАВА ІВАНЕНКО. КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОПЕРЕКЛАДАЦЬКОГО АНАЛІЗУ ТЕКСТУ 301
ТАМАРА ІЩЕНКО. НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ РІЗНОВИД ФАХОВОЇ МОВИ СПОРТУ: КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ НОРМИ ТА ПЕРЕКЛАД 305
НАТАЛІЯ КОВАЛЕНКО. СТВОРЕННЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОГО КОМПОНЕНТА ТЕРМІНОЛОГІЇ МАРКЕТИНГУ НІМЕЦЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ У КОНТИНУУМІ ПРОЦЕСУ ЗАПОЗИЧЕННЯ 308
НАТАЛІЯ КОМПАНЕЦЬ. РОЛЬ МАТЕМАТИЧНОГО АПАРАТУ У ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ 314
МАР'ЯНА ЛИСЮК. ВІДТВОРЕННЯ МОВНО ФІКСОВАНИХ ЗАСОБІВ НЕВЕРБАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ГЕРОЇВ В ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКИХ ТА РОСІЙСЬКИХ ПЕРЕКЛАДІВ РОМАНІВ В.С. МОЕМА "THEATRE" ТА "THE MOON AND SIXPENCE") 317
OKSANA LUZHNA. YURII LISNIAK AS A REPRESENTATIVE OF TRANSLATORS-SIXTIERS: TRANSLATION STRATEGY (AS BASED ON THE NOVEL 'JERRY OF THE ISLANDS' BY J. LONDON AND ITS UKRAINIAN TRANSLATION) 320
ОЛЬГА МОРОЗ. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНИЙ СТАН БІБЛІОМЕТРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 325
ГАЛИНА ПЕХНИК ЮЛІАН ТУВІМ ТА ГРИГОРІЙ КОЧУР: ПЕРЕВТІЛЕННЯ 328
БОГДАНА ПЛЮЩ. РЕАЛІЇ У РОМАНІ ІВАНА БАГРЯНОГО "ТИГРОЛОВИ" ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ВІДТВОРЕННЯ У ПЕРЕКЛАДАХ АНГЛІЙСЬКОЮ ТА НІМЕЦЬКОЮ МОВАМИ 332
ОКСАНА ПОЛЯКОВА. ДУБЛЮВАННЯ ЯК ВИД КІНОПЕРЕКЛАДУ 338
ОЛЬГА САЛІЄВА. ПРОБЛЕМА ВІДТВОРЕННЯ СЕМАНТИЧНОГО КОМПОНЕНТА «ПОРТРЕТ» В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ 342
СЕРГІЙ СКРИЛЬНИК. ІНТЕРФЕРЕНТНІСТЬ ЯК ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧА КАТЕГОРІЯ 346
МИХАЙЛО СМОЛІЙ. ДО ПИТАННЯ ПРО ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПЕРЕКЛАДУ 350
ЮЛІЯ СТАХМИЧ. СИСТЕМИ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ ЯК ЛІНГВІСТИЧНИЙ ОБ'ЄКТ 353
ДІАНА СТРЕЛЬЧЕНКО. ПОНЯТТЯ ДИСКУРСУ У СУЧАСНОМУ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ 357
OLESYA STRUK. KOMPRIMIERUNG UND TILGUNG BEI UNTERTITELUNG 360
KHRYSTYNA TYMINSKA. DIE ДQUIVALENZ DER ЬBERSETZUNG VON EXPRESSIVEN SДTZEN IM AUTORENDISKURS 366

НАТАЛІЯ ФЕРЕНС. «ВІЗАНТІЙСЬКІ» ПОЕЗІЇ В.Б.ЄЙТСА В ІНТЕРПРЕТАЦІЯХ О.МОКРОВОЛЬСЬКОГО ТА А.БЛЕЙЗ 369
МАРІЯ ФОКА. СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ МУЗИЧНИХ ЕФЕКТІВ П.ТИЧИНИ АНЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ 376

КАРТИНИ СВІТУ В АСПЕКТІ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ, ЛІНГВОКОГІТИВІСТИКИ ТА ЕТНАЛІНГВІСТИКИ.....382
ЄВГЕНІЯ БОНДАРЕНКО. ТИПОЛОГІЯ КАРТИН СВІТУ: КОГНІТИВНІ ПІДВАЛИНИ 383
ЛЮДМИЛА БУБЛЕЙНИК. МОВНА КАРТИНА СВІТУ: ЛЕКСИКОЛОГІЧНІ ВИМІРИ..... 388
ОЛЕКСАНДР КОЛЕСНИК. ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ВИМІР НОМІНАЦІЙ СТИХІЇ ЗЕМЛЯ..... 393
НАТАЛИЯ КОЧ. МЕТАФОРИЧЕСКАЯ КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИЯ ХРИСТИАНСКОЙ КОНЦЕПТОСФЕРЫ: МЕТАФОРА «СОСУДА И СОДЕРЖИМОГО» 398
АНАТОЛІЙ ПРИХОДЬКО. КОНЦЕПТ У ЗІСТАВНИХ І ТИПОЛОГІЧНИХ ДЕСКРИПЦІЯХ..... 404
ЛЮДМИЛА БАБІЙ. НАЦІОНАЛЬНО-МАРКОВАНІ КОНЦЕПТИ У РОМАНІ ДЖУЛІАНА БАРНСА «АНГЛІЯ, АНГЛІЯ»..... 409
ВІКТОРІЯ БАДЕНКОВА. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «КОЛОДЯЗЬ» В УКРАЇНСЬКИХ ТА НІМЕЦЬКИХ КАЗКАХ 413
ЛЮДМИЛА БОНДАРУК. КОНЦЕПТ, ПОНЯТТЯ, ЗНАЧЕННЯ, СЛОВО, ОБРАЗ, СИМВОЛ: ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ, ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ, ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТИ 418
ТЕТЯНА ГАРАСИМ. КАРТИНА СВІТУ: СЕМІОТИЧНИЙ АСПЕКТ..... 421
ПЕТРО ГРАБОВИЙ. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ СЕГМЕНТІВ АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКОЇ МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ ЛЕКСИКО-ФРАЗЕОЛОГІЧНИМИ ОДИНИЦЯМИ ІТАЛІЙСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ424
ТЕТЯНА Д'ЯКОВА. ЕТНОКУЛЬТУРНЕ ПІДҐРУНТЯ МЕЛІОРАТИВНО МАРКОВАНИХ ДЕНДРОСИМВОЛІВ У ВІРУВАННЯХ СХІДНИХ СЛОВ'ЯН..... 430
КИРИЛО КАНТУР. ПРОБЛЕМАТИКА АНТРОПОСЕМИЧЕСКОЙ ЭВФЕМИИ В КОНЦЕПТУАЛЬНОЙ ОБЛАСТИ «ВОЗРАСТНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛИЧНОСТИ» (НА МАТЕРИАЛЕ АНГЛИЙСКОГО, ФРАНЦУЗСКОГО, УКРАИНСКОГО И РУССКОГО ЯЗЫКОВ) 434
ЛЕСЯ КУШМАР. ВПЛИВ АНГЛІЦИЗМІВ НА ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ КАРТИНІ СВІТУ УКРАЇНЦІВ (НА МАТЕРІАЛІ АСОЦІАТИВНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ) 440
СВІТЛАНА ЛАВРИНЕНКО. НАУКОВІ ІНТЕРЕСИ: ПСИХОЛІНГВІСТИКА. ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ ФОЛЬКЛОРОПРАВОВОЇ ІНФОРМАТИВНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ 444
АННА ЛЯШУК, АНТОНІНА ЧЕРНІЧЕНКО. SEMANTIC REPRESENTATION OF THE CONCEPTUAL ENTITY *RELIGION* IN ENGLISH (ON THE MATERIAL OF THE BOOK "THE DA VINCI CODE" BY DAN BROWN) 449
ІРИНА МАЛИНОВСЬКА. ВІДТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КАРТИНИ СВІТУ В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ АНАЛІТИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ..... 453
КОСТЯНТИН МІЗІН. ОСОБЛИВОСТІ ОБ'ЄКТИВАЦІЇ КОНЦЕПТІВ-СОМАТИЗМІВ АНГЛ. LEG / FOOT, НІМ. BEIN / FUŠ, УКР. НОГА ТА РОС. НОГА: ЗІСТАВНО-ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ (НА МАТЕРІАЛІ УСТАЛЕНИХ ПОРІВНЯНЬ) 457
ІРИНА ОЛІЙНИК. «НЕДИТЯЧІ» КОНЦЕПТИ У ДИТЯЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ: АМЕРИКАНСЬКА ВЕРСІЯ 460
НАТАЛІЯ ОНІЩЕНКО. ОБРАЗНИЙ АСПЕКТ ПАРАМЕТРУ ВІК КОНЦЕПТУ ЛЮДИНА, ВЕРБАЛІЗОВАНОГО НІМЕЦЬКОМОВНИМИ ЕПТОНІМАМИ 465
ЯНА ОСТАПЧУК. КОГНІТИВНІ ОЗНАКИ ТА НОМІНАТИВНЕ ПОЛЕ КОНЦЕПТУ UNDERSTANDING В АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ 470
ВАЛЕНТИНА ПАРАЩУК. ЕТНОЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ТИПАЖ *IRISH PERSON/ ІРЛАНДЕЦЬ*: ПОНЯТТЯ Й ОБРАЗ..... 474
НАДЕЖДА ПОТРЕБА. КОНЦЕПТ «VOYAGE» ВО ФРАНЦУЗСКОМ ЯЗЫКЕ 479
ПОЛІНА ПРОХОРОВА. МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ КОГНІТИВНИХ СФЕР ДІАЛЕКТНОЇ КАРТИНИ СВІТУ..... 482
ІРИНА САПРУН, НАТАЛЯ СТАРЦЕВА. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКАЯ РЕПЕРЗЕНТАЦИЯ КОНЦЕПТОВ БИЗНЕС ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ И СУБЪЕКТ БИЗНЕС ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В АНГЛИЙСКОЙ ЯЗЫКОВОЙ КАРТИНЕ МИРА 486

ІРИНА СКРИПНІК. ПАРЕМІЇ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ МОВНОГО ВІДОБРАЖЕННЯ МЕНТАЛІТЕТУ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ (АМЕРИКАНСЬКІЙ ВАРІАНТ) МОВ) 490
СВІТЛАНА СОКОЛОВСЬКА. СТРУКТУРА Й РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ХУДОЖНІХ КОНЦЕПТІВ «ЖИТТЯ» ТА «МИСТЕЦТВО» В ІДІОСТИЛІ ТОМАСА МАННА 495
ВАСИЛЬ СТАРКО. ТЕОРІЯ ПРОТОТИПІВ: ЕВОЛЮЦІЯ Й РЕЦЕПЦІЯ 499
ОЛЬГА ТАРАНЕНКО. ЕМОТИВНИЙ АСПЕКТ СЕМЕМИ «ДОСВІД»У СКЛАДІ КОНЦЕПТУ «МУДРІСТЬ» У БРИТАНСЬКІЙ КАРТИНІ СВІТУ 502
ВІТАЛІНА ТАРАСОВА. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ЦІННОСТЕЙ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ ФАХОВОЇ МОВИ АВІАЦІЇ) 505
СВІТЛАНА ФОМІНА. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «ПРОСТІР» В МОВНИХ КАРТИНАХ СВІТУ .. 510
ІРИНА ЧЕРНИШЕНКО. МАКРОСТРУКТУРА КОНЦЕПТУ HONESTY (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПСИХОЛІНГВІСТИЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ) 513
СВІТЛАНА ШКВАРЧУК. ФЕНОМЕН ПРЕЦЕДЕНТНОСТІ Й.В. ҐЕТЕ В ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОМУ АСПЕКТІ 523
ОКСАНА ШКУРАН. МОДЕЛЮВАННЯ КОМПАРАТИВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ СЕРЕДНЬОГО ПОДІНЦІВ'Я ЯК ВИЯВ НАЦІОНАЛЬНИХ ОПОР МОВОТВОРЕННЯ 527
СВІТЛАНА ШУЛЯК. СИМВОЛІКА ТВАРИН У ТЕКСТАХ УКРАЇНСЬКИХ ЗАМОВЛЯНЬ 531
ОЛЕСЯ БУРДЕЙНА. ПОЛЬОВА ОРГАНІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ INSULARITY 534
ЖАННА БУЦЬ. МОВНЕ ВТІЛЕННЯ ЗАСОБІВ КІНЕСИКИ В АКТУАЛІЗАЦІЇ ТЕКСТОВОГО КОНЦЕПТУ «ЖІНОЧНІСТЬ» У ФРАНЦУЗЬКИХ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВИХ РОМАНАХ XIX–XX СТОЛІТЬ 537
МИХАЙЛО ВЕРЕНЬКО. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ "ПЕРСУАЗИВНІСТЬ" 542
СВЕТЛАНА ГАНЖЕЛО, ОКСАНА ДАНИЛЕНКО. СИМВОЛЬНАЯ СОСТВЛЯЮЩАЯ ПОСЛОВИЦ НЕМЕЦКОГО И РУССКОГО ЯЗЫКОВ 546
ЛЮДМИЛА ГЛУХОВА. МОВНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ФРЕЙМУ *АДМІНІСТРАЦІЯ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ* В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ 549
ЮЛІЯ ГУРМАК. ЛІНГВІСТИЧНЕ ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ КОХАНОЇ ЖІНКИ У ПРЕЦІОЗНІЙ ПОЕЗІЇ ВЕНСАНА ВУАТЮРА ТА КЛОДА ДЕ МАЛЬВІЛЯ 553
ВІКТОРІЯ ДРОБОТУН. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ RAJ В АНГЛО-ІНДІЙСЬКІЙ КАРТИНІ СВІТУ 558
ОЛЬГА ДУНАЄВСЬКА. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ У ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОМУ ТА КОГНІТИВНО-СЕМАНТИЧНОМУ АСПЕКТАХ 563
ГАННА ЗАНЬКОВСЬКА. КОНВЕНЦІОНАЛЬНІ МЕТАФОРИ У РЕАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ *КОНФЛІКТ* (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ) 567
ІРИНА ЗАПУХЛЯК. ПРО СИМВОЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ У ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ 571
ІВАННА ЗАРЕМСЬКА. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ "УКРАЇНА" В СИСТЕМІ ВІДНОШЕНЬ "ЛЮДИНА І СУСПІЛЬСТВО" (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ЛІНИ КОСТЕНКО "ЗАПИСКИ УКРАЇНСЬКОГО САМАШЕДШОГО") 575
ВІРА КАЛИНІЧЕНКО. ДЕЯКІ ПЕРИФЕРІЙНІ АСПЕКТИ ЗМІСТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНЦЕПТІВ «УСПІХ», «SUCCESS», «НЕВДАЧА» І «FAILURE» В ЕПІДИГМАТИЧНОМУ КОНТЕКСТІ 579
СОЛОМІЯ КРАЦИЛО. ФРЕЙМОВА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ MARRIAGE У РОМАНІ Д. Г. ЛОУРЕНСА «ЗАКОХАНІ ЖІНКИ» 587
ТЕТЯНА КУРБАТОВА. ОСОБЛИВОСТІ АКТУАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ SPACE/ПРОСТІР В АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ У МЕЖАХ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ СИСТЕМИ GEOPOLITICS/ГЕОПОЛІТИКА 593
ОЛЕНА ЛЯШЕНКО. КОНЦЕПТ «ЖІНКА» У ЛІНВОҐЕНДЕРОЛОГІЇ 596
ЮЛІЯ МАКАРЕНКО. ІЄРАРХІЯ КЛЮЧОВИХ ЦІННОСТЕЙ У КОРПУСАХ УКРАЇНОМОВНИХ ТА НІМЕЦЬКОМОВНИХ ІНТЕРНЕТ-ЩОДЕННИКІВ 599
ОКСАНА МІКУЛА. ВЕРБАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЕМОТИВНОГО КОНЦЕПТУ СТРАХ 603
ОКСАНА МИЛИК. ВЕРБАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ «ЗДОРОВ'Я» В ЕПІСТОЛОГРАФІЇ ЦІЦЕРОНА 608
ОЛЕНА ОЛЕНЮК. МОДЕЛЮВАННЯ ОБРАЗНОГО ПЛАСТУ КОНЦЕПТУ BEAUTY (НА ПРИКЛАДІ АНГЛОМОВНОГО ЖУРНАЛЬНОГО РЕКЛАМНОГО ДИСКУРСУ) 612
ЮЛІЯ ОРЛОВА. ЛІНГВО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУВІК ЛЮДИНИ 617